

A fost dat startul Campaniei „Familie fără violență, societate fără violență!”

Asociația
Promo-
LEX,
Oficiul
Avocatului
și
Poporului
și
Centrul
pentru
Asistență
și
Protecție
Socială a

Victimelor Traficului de Ființe Umane vin cu un mesaj comun privind necesitatea și importanța prevenirii și combaterii fenomenului violenței în familie, în cadrul Campaniei „Familie fără violență, societate fără violență!”. Conferința de lansare o puteți vedea [aici](#).

“Scopul acestei Campanii este de a scoate în evidență încă odată rolul important al toleranței și respectului unul față de altul, dar și cum aceste principii pot uni atât familia cât și societatea.” a declarat avocatul poporului Tudor Lazăr.

De asemenea, ombudsmanul a subliniat faptul că diversitatea umană nu trebuie să ducă la discriminare și violență, și doar prin eforturi comune, conștientizând și acționând împotriva actelor de violență, vom contribui la combaterea fenomenului.

Potrivit Liliei Potîng, juristă în cadrul Asociației Promo-

LEX, "Actualitatea și stringența problemei abordate este confirmată și de statisticile în domeniu, în prezent, mii de femei din Republica Moldova sunt supuse violenței. Astfel, conform studiului național, fiecare a șasea femeie din localitățile urbane și fiecare a șaptea femeie din localitățile rurale cel puțin o dată pe parcursul vieții, a fost supusă violenței în familie".

Unul din mesajele care urmează a fi transmis în cadrul activităților din Campanie este existența Legii care apără drepturile și interesele victimelor violenței în familie, posibilitatea victimelor de a obține măsurile de protecție, precum și care sunt prevederile atragerii la răspundere a agresorului, a mai menționat Lilia Potîng.

La rândul său Lilia Gorceac, psiholog în cadrul Centrului pentru Asistență și Protecție Socială a Victimelor Traficului de Ființe Umane, a atras atenția asupra unei probleme foarte grave cum este violența sexuală la care sunt supuși copiii în cadrul familiei "Este o problemă majoră să acorzi asistență psihologică acestor copii, pentru că rămân sechele pe viață pentru cei care trec prin această experiență inumană. Ceea ce se întâmplă în curtea vecinului este foarte important atât pentru sănătatea socială, cât și pentru sănătatea umană a fiecărui om".

Tot astăzi a avut loc prima întâlnire în cadrul Campaniei cu un grup de cetățeni din localitatea Cojușna, r-nul Strășeni.

În cadrul Campaniei vor fi organizate mai multe întâlniri cu cetățenii, unde juriști, persoane care se bucură de recunoașterea și aprecierea publicului larg, dar și psihologi vor aborda chestiuni legate de impactul violenței în familie asupra victimelor, copiilor, familiei și societății în ansamblu, prejudecățile și stereotipurile bazate pe gen care favorizează violența în familie, dar și prevederile legale.

Campania „Familie fără violență, societate fără violență!”,

inițiată de Oficiul Avocatului Poporului, ombudsmanul Tudor Lazăr, în parteneriat cu Asociația Promo-LEX și Centrul pentru Asistența și Protecția Socială a Victimelor Traficului de Ființe Umane, se va desfășura în perioada 15 octombrie – 25 noiembrie 2014. Partener media IPNA Compania „Teleradio-Moldova”.

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc, Ofițer de presă Promo-LEX: GSM 069637849, Tel/Fax (+373 22) 450024, e-mail pr@promolex.md

La Căușeni au avut loc Dezbateri Regionale Promo-LEX privind finanțarea campaniei electorale 2014

Asociația Promo-LEX a desfășurat la 9 octombrie, în orașul Căușeni, cea de-a IV-a Dezbateri Regională dedicată

finanțării partidelor politice și a campaniei electorale în cadrul Alegerilor Parlamentare din 30 noiembrie 2014. Evenimentul a găzduit reprezentanți ai administrației publice locale, ai organizațiilor teritoriale ale partidelor politice, precum și ai organizațiilor societății civile din raioanele Căușeni, Anenii-Noi, Ștefan-Vodă și Cimișlia.

În cadrul dezbaterilor, cei prezenți au discutat despre necesitatea asigurării egalității de șanse între concurenții electorali prin raportarea resurselor financiare utilizate în cadrul campaniei electorale.

Totodată, participanții au menționat că este nevoie de mai multă voință politică pentru îmbunătățirea cadrului legal privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, precum și de implicarea instituțiilor statului și a societății civile în monitorizarea alegerilor parlamentare din 30 noiembrie curent.

Dezbaterile Regionale sunt organizate de Asociația Promo-LEX în parteneriat cu Fundația Stefan Batory în cadrul Proiectului „Monitorizarea civică a finanțelor în campania electorală pentru Alegerile Parlamentare 2014”. Proiectul este finanțat în cadrul Programului de Cooperare și Dezvoltare „Sprijin pentru democrație” al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone.

Pentru informații suplimentare, contactați: Galina Sanduța, Ofițer de Presă, Efortul de Monitorizare Promo-LEX, GSM: 069 95 82 89, E-mail: galina.sanduta@promolex.md

---

Promo-LEX continuă Dezbaterile Regionale dedicate finanțării partidelor politice în campania electorală 2014

Asociația
Promo-LEX
în
parteneri
at cu
Fundația
Stefan
Batory
(Polonia)
și
Centrul
de
Instruire
Continuă

în Domeniul Electoral a desfășurat la 7 octombrie curent o nouă **Dezbatere Regională dedicată finanțării partidelor politice și a campaniei electorale în ajunul Alegerilor Parlamentare din 30 noiembrie 2014**. Scopul Dezbaterii Regionale a fost oferirea spațiului de discuție pentru actorii implicați în procesul electoral la nivel local și regional, cu privire la situația curentă din domeniul finanțării campaniilor electorale și examinarea soluțiilor care se impun pentru asigurarea unor alegeri libere, corecte și transparente.

Evenimentul a avut loc în mun. Chișinău și a întrunit reprezentanți ai Comisiei Electorale Centrale (CEC), Centrului

de Instruire continuă în Domeniul Electoral precum și reprezentanți ai organizațiilor teritoriale ale partidelor politice, ai administrației publice locale și ai organizațiilor societății civile din raioanele Ialoveni, Nisporeni, Călărași, Strășeni, Criuleni și Ungheni.

Participanții au manifestat un interes sporit față de modalitatea de finanțare a partidelor politice în cadrul campaniei electorale. Un subiect pe larg dezbătut a vizat plafonul mijloacelor financiare pe care un concurent electoral le poate utiliza în cadrul campaniei electorale. În acest sens, doamna Cristina Oțel, șef-adjunct a Direcției Financiar-Economice a Comisiei Electorale Centrale a precizat că: „În scopul asigurării egalității de șanse a tuturor concurenților electorali și a oferirii posibilităților egale în asigurarea tehnico-materială și financiară a campaniei electorale, precum și pentru a menține partidele în albia legalității, a fost instituită norma legală potrivit căreia, în perioada campaniei electorale, CEC stabilește plafonul mijloacelor electorale ce pot fi virate în fondul electoral. Acest plafon constituie în sine o restricție atât în ceea ce privește acumularea de venituri, cât și a sumelor ce pot fi cheltuite efectiv de către un concurent electoral.”

La fel, în cadrul dezbaterilor participanții au discutat activ despre practicile existente în domeniul finanțării partidelor politice, importanța monitorizării civice a finanțelor concurenților electorali și a utilizării resurselor administrative. În acest context, participanții au discutat despre modalitatea curentă de finanțare a campaniilor electorale dar și despre necesitatea finanțării de către stat a partidelor politice/concurenților electorali. Importanța introducerii unor sancțiuni mai aspre pentru nerespectarea legislației în vigoare privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale a constituit un alt subiect de discuții. În acest context, Corneliu Cirimpei, Șeful echipei de analiză a Efortului Promo-LEX de Monitorizare a alegerilor

a menționat că: „Asociația Promo-LEX va monitoriza utilizarea resurselor financiare ale concurenților electorali și va indica asupra eventualelor încălcări de acest fel.”

Totodată, la finalul dezbaterii participanții au menționat că, ținând cont de situația politică curentă, Efortul Asociației Promo-LEX este unul necesar.

Evenimentul a fost organizat de Asociația Promo-LEX în parteneriat cu Fundația Stefan Batory în cadrul Proiectului „Monitorizarea civică a finanțelor în campania electorală pentru Alegerile Parlamentare 2014”. Proiectul este cofinanțat în cadrul Programului de Cooperare și Dezvoltare „Sprijin pentru democrație” al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone.

Pentru informații suplimentare, contactați: Galina Sanduța, Ofițer de Presă, Efortul de Monitorizare Promo-LEX, GSM: 069 95 82 89, E-mail: galina.sanduta@promolex.md

---

Comitetul de Miniștri al CoE a cerut Rusiei să execute decizia CtEDO în dosarul școlilor

La 25 septembrie 2014, a avut loc o nouă ședință în cadrul Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, unde au fost discutate Hotărârile Curții Europene neexecutate de către Statele reclamate.

În cadrul ședinței Comitetul de Miniștri și-a manifesta

profunda îngrijorare față de faptul că autoritățile ruse nu a prezentat nici-o informație privind modul de executare a deciziei CtEDO, până la 1 septembrie 2014.

Amintim că în luna iunie, Comitetul de Miniștri a somat autoritățile ruse să ia toate măsurile necesare pentru a stopa încălcarea dreptului la educație a reclamanților și să informeze despre felul în care intenționează să garanteze faptul că școlile cu predare în grafie latină vor continua să funcționează în anul școlar 2014/2015, și să prezinte până la 1 septembrie un plan complet de acțiuni sau un raport prin care să implementeze decizia Curții.

Astfel, potrivit ultimei decizii a delegației Reuniunii din septembrie, Rusia are un nou termen, până la **1 noiembrie 2014**, când trebuie să prezinte toate informațiile privind acțiunile de executare a deciziei CtEDO.

[Decizia în cazul Catan](#) și alții a fost pronunțată de către Curtea Europeană pentru Drepturile Omului la 19 octombrie 2012, unde a fost stabilită violarea Articolului 2 Protocol 1 – Dreptul la Educație în raport cu Federația Rusă. Reclamanții sunt profesori, elevi și părinții acestora din or. Tighina (Bender), Grigoriopol și Râbnița. La aproape de doi ani de la pronunțarea deciziei de către CtEDO, Federația Rusă refuză, în continuare, executarea acesteia.

Pentru mai multe detalii, contactați: Alexandru Postica, Director de Program Asociația Promo-LEX, Avocat. tel: (22) 450024, GSM: 069104851, e-mail: info@promolex.md

---

Promo-LEX a dat startul Dezbaterilor Regionale dedicate finanțării partidelor politice în campania electorală 2014

Asociația
Promo-LEX
în
parteneri
at cu
Fundația
Stefan
Batory
(Polonia)
și
Centrul
de
Instruire
Continuă

în Domeniul Electoral a desfășurat la 2 octombrie, în Cahul și Comrat, primele **Dezbateri Regionale dedicate finanțării partidelor politice și a campaniei electorale în ajunul Alegerilor Parlamentare din 30 noiembrie 2014.**

Scopul Dezbaterilor Regionale a fost oferirea spațiului de discuție pentru actorii implicați în procesul electoral la nivel local și regional, cu privire la situația curentă din domeniul finanțării campaniilor electorale și examinarea soluțiilor care se impun pentru asigurarea unor alegeri libere, corecte și transparente.

În cadrul evenimentului, reprezentanții organizațiilor și ai

instituțiilor relevante de la nivel național (Comisia Electorală Centrală, Centrul de Instruire continuă în Domeniul Electoral, Asociația Promo-LEX), precum și reprezentanții organizațiilor teritoriale ale partidelor politice, reprezentanții administrației publice locale și reprezentanții organizațiilor societății civile, au discutat despre practicile existente în Republica Moldova în domeniul finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale, dar și despre importanța monitorizării civice a finanțelor concurenților electorali, utilizarea resurselor administrative și necesitatea îmbunătățirii cadrului legal privind finanțarea campaniilor electorale.

Participanții au manifestat un interes sporit pentru aceste subiecte, implicându-se activ în dezbateri. Elizaveta Oțel, Auditor Intern în cadrul Comisiei Electorale Centrale a declarat: „În perioada electorală, concurentul electoral trebuie să deschidă un cont la bancă cu mențiunea „Fondul electoral”. În acest cont sunt virate mijloace financiare proprii, sumele bănești primite de la persoane fizice și juridice din țară. Plafonul mijloacelor ce pot fi virate în contul cu mențiunea „Fondul electoral” stabilit de CEC, impune restricții în ceea ce privește acumularea veniturilor, dar și cheltuirea resurselor acumulate de către un concurent electoral în campania electorală.”

Natalia Iuraș, directoarea Centrului de Instruire Continuă în Domeniul Electoral a vorbit despre posibilele evoluții ale cadrului legal privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale. În acest context, participanții au participat activ la dezbaterile proiectului de lege privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale care a fost votat de către Parlament în prima lectură.

Discuții interesante au avut loc și asupra subiectului privind utilizarea resurselor administrative în campania electorală. Cornelia Călin, analist financiar în cadrul Asociației Promo-LEX a menționat în acest context, că abuzul de resurse

administrative în campania electorală riscă să submineze așa un exercițiu democratic, precum sunt alegerile.

În cadrul discuțiilor au participat 50 de persoane.

Evenimentul a fost organizat de Asociația Promo-LEX în parteneriat cu Fundației Stefan Batory în cadrul Proiectului „Monitorizarea civică a finanțelor în campania electorală pentru Alegerile Parlamentare 2014”. Proiectul este cofinanțat în cadrul Programului de Cooperare și Dezvoltare „Sprijin pentru democrație” al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone.

Pentru informații suplimentare, contactați: Galina Sanduța, Ofițer de Presă Efort de Monitorizare Promo-LEX, GSM: 069 95 82 89, E-mail: galina.sanduta@promolex.md

---

Federația Rusă ar putea răspunde pentru condițiile inumane de detenție în regiunea transnistreană

Recent Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a comunicat Guvernelor pârâte cauza Șcvarcenco c. R.Moldova și Federația Rusă (Cerere Nr. 45464).

Dumitru Șcvarcenco, cetățean ucrainean, aflat în detenție, în “închisoarea” din or. Tiraspol, s-a plâns în fața Înaltei Curți în temeiul art. 3 al Convenției, privind condițiile inumane și degradante de detenție, art. 5 privind ilegalitatea reținerii sale de către așa zisele autorități din regiunea

transnistreană și art. 13 lipsa remedului efectiv în ceea ce privește plângerea sa în temeiul art.5. Informațiile referitoare la această cauză pot fi accesate pe site-ul Curții Europene pentru Drepturile Omului, [aici](#).

Asociația Promo-LEX, în repetate rânduri a atras atenția supra condițiilor de detenție proaste, din regiunea transnistreană. Sub controlul administrației de la Tiraspol sunt trei instituții de [executare a pedepsei](#), iar numărul total de persoane deținute în izolatoarele de detenție preventivă, rămâne necunoscut.

Potrivit [Raportului Drepturile Omului 2012-2013](#), îngrijorează rata mare de persoane deținute la 100.000 de locuitori în comparație cu capacitatea locurilor de detenție, fapt menționat și în rapoartele anterioare ale Asociației Promo-LEX. Din datele statistice analizate, rezultă că la 100.000 locuitori din regiune sunt deținute 563 de persoane. Pentru comparație, în penitenciarele aflate sub jurisdicția autorităților constituționale, la 100 de mii de locuitori sunt 188 de persoane deținute, în timp ce media țărilor UE este de 129 de persoane, [conform datelor din 2013](#).

O descriere amănunțită a condițiilor de detenție în regiunea transnistreană găsiți în articolele realizate de Human Rights Without Frontiers International, cu sprijinul Asociației Promo-LEX, [aici](#).

Pentru mai multe detalii, contactați: Alexandru Postica, Director de Program Asociația Promo-LEX, Avocat. tel: (22) 450024, GSM: 069104851, e-mail: info@promolex.md

---

Fermierii din Dubăsari: “Dacă autoritățile nu reacționează, rămânem fără pământuri!”

În urma acțiunilor unilaterale, ale administrației de la Tiraspol, din luna martie 2014, a fost limitat

accesul fermierilor și al agenților economici din satele: Doroțcaia, Pohrebea, Coșnița, Pârâta, Cocieri, Molovata Nouă și Roghi la terenurile pe care aceștia le dețin în proprietate după traseul Rîbnița-Tiraspol.

Potrivit unei declarații a Comitetului de apărare a drepturilor proprietarilor de terenuri situate după Traseul Rîbnița-Tiraspol aceștia au mizat pe sprijinul autorităților constituționale în soluționarea situației create, însă autoritățile au manifestat indiferență și impotență în soluționarea problemei. Astfel, începând cu perioada menționată, agenții economici și fermierii au avut cheltuieli de zeci de milioane de lei.

Autoritățile constituționale sunt la curent cu această situație, însă cu părere de rău, nu contribuie la soluționarea acestei probleme. Guvernul a promis să aloce

compensații fermierilor care au suportat cheltuieli în procesul de prelucrare a terenurilor, însă și acestea a rămas doar pe hârtie, susține Petru Leșan, agricultor, s. Coșnița r-nul Dubăsari.

Sergiu Crijancovschi, proprietar de terenuri, s. Pohrebea r-nul Dubăsari, a declarat: "Ne este frică de faptul că cele 300 de ha de terenuri agricole aflate după traseu, reprezentând 50% din pământurile aflate în proprietatea locuitorilor satului, vor trece în posesia agenților economici din regiunea transnistreană. În primăvară am avut un teren de 75 ha pregătit pentru semănat, iar persoane necunoscute au venit și au semănat câmpul pregătit de noi. Întrebați, cine le-a dat voie să prelucreze pământurile, aceștia au făcut referire la administrația de la Dubăsari."

Într-o situație foarte complicată se află locuitorii s. Vasiliievca, care potrivit lui Gheorghe Colun, fermier, este complet izolat, iar din 11 septembrie curent terenurile au început să fie prelucrate de către persoane străine cu permisiunea administrației separatiste.

Situația este la fel de dificilă și în s. Doroțcaia, unde menționează, Vera Simionov, reprezentant al proprietarilor de teren din localitate, 91% din terenuri se află după traseu, iar dacă anterior mai aveam posibilitatea să trecem și să prelucrăm mai deschis sau nu, acum reprezentanții miliției și ai altor structuri au venit și ne-au spus deschis, că nu avem ce căuta acolo și aproape că ne-au evacuat forțat, arestând tehnica agricolă, care a fost recuperată după plata unor amenzi.

Anterior fermierii au semnalat mai multe probleme, cum ar fi: apariția șanțurilor săpate de-a lungul traseului Rîbnița-Tiraspol pentru a împiedica accesul tehnicii agricole la terenurile de după traseu, dar și prelucrarea ilegală a terenurilor de către administrația de la Tiraspol.

Reamintim faptul că la începutul anului 2013 CtEDO a comunicat Moldovei și Federației Ruse, 8 cereri ce cuprind plângerile unui număr de 1651 proprietari de terenuri agricole, aflate în raionul Dubăsari, precum și 3 societăți agricole comerciale. Pe cauza dată fiind deja expediate observații, iar CtEDO urmează să se expună în timpul apropiat.

Asociația Promo-LEX, în repetate rânduri, a subliniat importanța realizării depline a obligațiilor pozitive ale autorităților constituționale în cazul deținătorilor de terenuri din r-nul Dubăsari, prin identificarea unor soluții viabile pentru miile de proprietari legali ai terenurilor agricole, în vederea prelucrării fără impedimente a acestor terenuri și respectarea dreptului de proprietate, a declarat Alexandru Postica, Directorul Programului Drepturile Omului al Asociației Promo-LEX.

Având în vedere situația creată, reprezentanții Comitetului de apărare a drepturilor deținătorilor de terenuri situate după Traseul Rîbnița-Tiraspol, declară că își rezervă dreptul de a bloca toate punctele vamale neconstituționale pe platoul Coșnița până vor fi auzite și îndeplinite toate cerințele fermierilor și agenților economici care dețin terenuri în proprietate după traseul Rîbnița-Tiraspol.

Cerințe către autoritățile constituționale:

(Extrase din procesul verbal al adunării deținătorilor de terenuri agricole din 24.09.2014)

- Asigurarea accesului fermierilor și agenților economici la proprietățile acestora situate după traseul Rîbnița-Tiraspol.
- Achitarea urgentă a cheltuielilor suportate în procesul de prelucrare a terenurilor agricole de către deținătorii de terenuri agricole după traseu Rîbnița-Tiraspol, în sumă de 13428.900 mii (treisprezece milioane patru sute douăzeci și opt mii nouă sute) lei

în conformitate cu legea Nr. 182 din 25.07.2014.

- Compensarea venitului ratat pentru fiecare hectar în suma de 2,500 lei.
- Întrevederea cu Primul Ministru al Republicii Moldova în vederea discutării problemei terenuri agricole după traseul Rîbnița-Tiraspol.

Totodată a fost stabilit un ultimatum de îndeplinire a cerințelor până în data de 1 octombrie 2014.

Pentru mai multe detalii contactați: Alexandru Postica, Directorul Programului Drepturile Omului al Asociației Promo-LEX. Tel: (22) 450024, GSM: 069104851, info@promolex.md

Petru Bondari, proprietar de teren s. Pohrebea, r-nul Dubăsari, GSM:079767509.

Promo-LEX a lansat Efortul de Monitorizare pentru Alegerile Parlamentare 2014

Asociația
Promo-LEX
a
prezentat
la 25
septembri
e primele
constatăr
i
preelecto
rale și a
lansat
Efortul
de

Monitorizare a Alegerilor Parlamentare din 30 noiembrie 2014.

Primul raport cuprinde perioada post electorală – de la alegerile parlamentare anticipate din 28.11.2010 până la 24.09.2014 și prezintă informații privind modificările cadrului legal, care se referă la domeniul electoral, punctele de interes ale analizei efortului de monitorizare Promo-LEX și sinteza constatărilor observatorilor.

„Observarea civică de către Promo-LEX nu are drept scop de a crea obstacole concurențelor electorali sau autorităților implicate în campania electorală. Dimpotrivă, Efortul nostru de Monitorizare vine să urmărească și să asigure condiții egale pentru toți concurenții, vine să sprijine autoritățile în vederea organizării și desfășurării unor alegeri libere, transparente și corecte”, a menționat Ion Manole, director executiv Promo-LEX.

Observatorii Promo-LEX au constatat că recomandările formulate de grupurile de monitorizare naționale au fost implementate într-o măsură redusă și selectivă. Din totalitatea recomandărilor înaintate de Asociația "Promo-LEX" cuprinse în rapoartele de monitorizare a Alegerilor Parlamentare din 28.11.2010 și Alegerilor Locale Generale din 05.06.2011 doar 7

la număr au fost implementate integral de către autoritățile publice. Alte 16 recomandări ale Asociației "Promo-LEX" nu au fost implementate și rămân actuale.

La acest capitol, Pavel Postică, șef Efort Monitorizare Promo-LEX, a declarat: „Este foarte bine că parlamentul a aprobat modificările la Codul Electoral, în faza în care doar un singur actor, CEC devine entitatea națională de listele electorale, până nu demult am avut curențe serioase la acest capitol. De asemenea, CEC a aprobat regulamentul cu privire la finanțarea campaniilor electorale. Este un regulament foarte bun care vine să facă transparență în ceea ce privește finanțarea campaniilor electorale și concurențelor electorali.”

Referindu-se la problemele din stânga Nistrului care apar la fiecare scrutin electoral, Pavel Postică a menționat că „Anumite schimbări la Codul Electoral ar veni să deschidă mai larg poarta pentru alegătorii din stânga Nistrului. La momentul de față avem rezerva funcționarilor electorali care este gestionată de CEC, sperăm că la aceste alegeri vom avea circumscripții și organe electorale funcționale pentru regiunea transnistreană.”

Pentru acest scrutin electoral Asociația Promo-LEX își propune monitorizarea activităților concurențelor electorali. Procesul de monitorizare va fi asigurat în toate cele 36 circumscripții electorale de către 41 observatori pe termen lung și 35 asistenți ai observatorilor din 15 septembrie până la 15 decembrie 2014. În ziua alegerilor, Asociația Promo-LEX va delega câte un observator pe termen scurt în fiecare secție de votare pe teritoriu Republicii Moldova.

În final, reprezentanții Efortul de Monitorizare a Alegerilor Parlamentare din 30 noiembrie 2014, au venit cu următoarele recomandări: Revizuirea Programului Calendaristic în conformitate cu prevederile legislației electorale; Eficientizarea mecanismului de control al finanțării campaniei

electorale; Instituirea unui mecanism transparent privind constituirea sectiilor de votare de peste hotare; Instituirea unei date unice de lansare a campaniei electorale; Organizarea campaniilor de mediatizare a registrului electronic la scară națională, înainte de implementarea deplină a sistemului; Inițierea unor campanii de sensibilizare a concurenților electorali și a alegătorilor privind necesitatea unui mod de conduită calm și civilizată reciproc; Respectarea termenului de un an înainte de alegeri, recomandat de Comisia Europeană pentru democrație prin drept, în timpul căruia autorităților sunt sfătuite să nu implementeze modificări la legislația electorală; Excluderea din Codul Electoral a prevederii referitoare la începutul agitației electorale; Acordarea de către autoritățile centrale autorităților locale a asistenței tehnico-financiare în vederea soluționării problemei amenajării locurilor pentru afișaj electoral.

Precizăm că, Efortul de Monitorizare Promo-LEX pentru Alegerile Parlamentare 2014 constată nerespectarea sau respectarea parțială a legislației electorale de către actorii implicați. În perioada raportată, potențialii concurenți electorali au întreprins mai multe activități care au avut conotație electorală.

Scopul monitorizării alegerilor este sporirea încrederii cetățenilor în procesul electoral și contribuirea la asigurarea alegerilor libere și corecte, conform standardelor internaționale și legislației naționale.

Promo-LEX este unica organizație non-guvernamentală înregistrată în calitate de observator la Alegerile Parlamentare 2014. Asociația Promo-LEX va monitoriza întregul proces electoral și va emite trei Rapoarte Preelectorale, un Raport pe numărarea Rapidă a voturilor în ziua alegerilor, un Raport pe Finanțarea Campaniei Electorale și un Raport Final.

Varianta integrală a raportului [aici](#).

Monitorizarea Alegerilor Parlamentare din 30 noiembrie 2014 este desfășurată de către Asociația Promo-LEX în cadrul Programului de Monitorizare a Proceselor Democratice. Efortul de monitorizare se încadrează în activitățile desfășurate de societatea civilă în cadrul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte. Efortul de Monitorizare a Alegerilor Parlamentare din 30 noiembrie 2014 beneficiază de asistența tehnică din partea National Democratic Institute for International Affairs (NDI) și este susținut financiar de către Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID), National Endowment for Democracy (NED), Consiliul Europei precum și Fundația Stefan Batory din resursele oferite de Fondul Solidaritate în cadrul Programului "Sprijin pentru Democrație" al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Polone. Opiniile exprimate în raport aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Pentru informații suplimentare, contactați:

Galina Sanduța, Ofițer de Presă în cadrul Efortului de Monitorizare Promo-LEX, GSM: 069 95 82 89, e-mail: galina.sanduta@promolex.md

---

**Promo-LEX participă la
Reuniunea anuală de
implementare a dimensiunii
umane OSCE 2014**

Asociația
Promo-LEX
în
calitate
de membră
a
Platforme
i
„Solidari
tatea
Civică”
participă
la
Reuniunea

anuală de implementare a dimensiunii umane OSCE, organizată de către Biroul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR). Evenimentul se desfășoară în perioada 22 septembrie – 03 octombrie 2014, la Varșovia unde au loc dezbateri pe subiecte de drepturile omului în spațiul OSCE, inclusiv în R.Moldova.

Primele grupuri de lucru s-au întrunit deja, iar sesiunea dedicată libertăților fundamentale ale omului s-a axat pe teme: libertatea de asociere, rolul societății civile în apărarea drepturilor omului, dar și libertatea de exprimare. Organizațiile membre ale Platformei „Solidaritatea Civică” au condamnat represiunile curente, fără precedent asupra organizațiilor independente de drepturile omului care, la moment, au loc în Rusia și Azerbaidjan. În acest context fiind semnată Declarația ***Opriti cenzura împotriva grupurilor pentru drepturile omului și a avocaților din Rusia și Azerbaidjan.*** Detalii [aici](#).

Organizațiile membre ale Platformei au atras atenția și asupra problemei proceselor inechitabile utilizate pentru a combate disidența în țările spațiului ex-sovietic.

Angajamentele statelor membre OSCE față de dimensiunea umană

și prevederile Pactului Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice (PIDCP) la capitolul proces echitabil prevăd interzicerea arestului sau detenției arbitrare, tratamentul uman față de deținuți și respect pentru demnitatea inerentă persoanei umane, garantarea egalității tuturor persoanelor în fața instanțelor ș.a. Cu toate acestea la ultima evaluare a implementării acestor acte și tratate internaționale, Comitetul pentru Drepturile Omului al ONU și-a exprimat îngrijorarea față de lipsa de independență a sistemului juridic din mai multe state inclusiv R.Moldova. Detaliile Apelului și recomandările vedeți [aici](#).

Asociația Promo-LEX este membru fondator al Platformei pentru Cooperare Internațională „Solidaritatea Civică”, creată la 04 decembrie 2011. Principalele scopuri ale platformei sunt: consolidarea statului de drept pentru susținerea și promovarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, consolidarea sprijinului reciproc și solidarității între activiștii civici, dar și sporirea rolului și capacităților societății civile în procesele de luare a deciziilor la nivel național și internațional.

Pentru mai multe detalii, contactați: Alexandru Postica, Directorul Programului Drepturile Omului al Asociației Promo-LEX. Tel: (22) 450024, GSM: 069104851, info@promolex.md

---

Concluziile Conferinței – Progrese în implementarea Strategiei de Reformare în

Sectorul Justiției

La 18 septembrie 2014 a avut loc Conferința cu tema „Progrese în implementarea Strategiei de Reformare a

Sectorului Justiției după 3 ani de la demarare”. Conferința a fost organizată de către Asociația Promo-LEX și Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă (AGER).

Invitații prezenți la eveniment, atât reprezentanții societății civile, cât și ai autorităților au încercat să facă o evaluare comună a progreselor reformei în sectorul justiției.

În Efortul de monitorizare a implementării Strategiei de Reformare în Sectorul Justiției au fost implicați cei 36 de observatori naționali Promo-LEX, pe întreg teritoriul R. Moldova, iar concluziile și recomandările au fost prezentate în cele șase rapoarte lansate trimestrial, elaborate în baza unei metodologii special create, a subliniat Ion Manole, director executiv Promo-LEX. Deși concluziile rapoartelor noastre au fost destul de consistente, nu întotdeauna autoritățile au fost de acord cu aceste cifre și constatări, dar acesta este un exercițiu democratic care trebuie intensificat în continuare. Cred că este de datoria societății civile, dar și a autorităților să colaboreze pentru a avea o

justiție cât mai echitabilă, deschisă și transparentă, a mai adăugat Ion Manole. Vedeți toate rapoartele [aici](#).

Potrivit lui Wicher Slagter, Șef Secția Politică și Economică, Delegația Uniunii Europene în RM, a menționat că “Reforma în justiție este mama tuturor reformelor” adică, orice alte reforme nu vor putea fi implementate fără o bună funcționare a sistemului de justiție. Deși s-au făcut o serie de progrese, nu toate scopurile au fost atinse, mai sunt domenii unde trebuie depuse eforturi, cum ar fi reformarea procuraturii, dar și intensificarea luptei împotriva corupției în sistemul justiției, a menționat acesta.

Erik Svanidze, lider de echipă al proiectului UE „Suport în coordonarea reformei în domeniul justiției în Republica Moldova”, a subliniat contribuția Asociației Pormo-LEX și AGER în procesul de implementare a reformei în sectorul justiției, menționând în mod special componenta de monitorizare a mecanismului de coordonare în întregime și a procesului de implementare a reformei, mulțumind totodată, pentru criticile constructive aduse.

Făcând referire la progresele implementării strategiei de reformare, Olesia Stamate, director executiv AGER, a declarat: “ne-am așteptat ca progresul să fie unul mai alert. În ultimul raport am prezentat o cifră de 60% din acțiuni realizate și 40% din acțiuni nerealizate, ceea ce nu reprezintă o cifră dură. Totuși, mai mult decât aceste cifre pe noi ne interesează nivelul de implementare a acelor acțiuni care au fost realizate în cadrul acestei strategii. Vom continua efortul de monitorizare până la finalizarea strategiei și ne vom încerca să ne concentrăm asupra evaluării efectelor produse de această reformă”.

Cristina Țărnă, director adjunct al Centrului Național Anticorupție, a menționat că unele progrese în combaterea corupției există, deși poate modeste. Aceasta a făcut comparație la capitolul finalitatea dosarelor de corupție

între perioada până la reformă și după demararea acesteia. "Practic 80% din toți inculpații își recunosc vina în fața instanței, ceea ce ducea în anii 2010-2012 la o rată de condamnare de 90%, cu toate acestea 30% din cei condamnați erau atrași la răspundere administrativă și restul la răspundere penală. La capitolul privirea dreptului de ocupare a funcției generatoare a corupției, 2 din 3 condamnați reveneau la funcția deținută. Doar 1,5% din numărul total al persoanelor condamnate pentru acte de corupție erau private de libertate. Spre comparație în prima jumătate a anului 2014 se menține rata de 90% condamnări, dintre care 2% sunt atrași la răspundere administrativă, în 55% din cazuri condamnații penal și sunt privați de dreptul de a ocupa funcții, iar privațiunea de libertate se aplică deja în 17% din cazuri."

În cadrul evenimentului au fost prezentate realizări în implementarea SRSJ, printre care două studii privind optimizarea hărților judecătorești și a specializării judecătorilor. Ion Guzun, consilier juridic CRJM a menționat faptul că, deși acțiunea de optimizare a hărților judecătorești încă nu a demarat, anumite activități premergătoare sunt desfășurate.

Discutând despre mecanismele alternative de soluționare a disputelor, a fost subliniată necesitatea creșterii încrederii cetățenilor în serviciile de mediere, lucru de care se ocupă activ Consiliul de Mediere.

O serie de provocări încă mai există în sistemul de justiție prietenos copiilor, cum ar fi lipsa specialiștilor pentru audierea copiilor victime, a judecătorilor specializați pe astfel de cauze, precum și durata îndelungată de examinare acestor dosare.

Reforma Procuraturii rămâne a fi cea mai mare restanță. Tergiversarea atât de mare în procesul de discutare a concepției și adoptarea legii denotă faptul că până în prezent nu a existat o voință fermă de reformare a acestei instituții,

este una din concluziile președintelui CRJM, Vladislav Gribincea.

În ceea ce privește reforma sistemului de executare, unul din aspectele subliniate de către președintele Uniunii Executorilor Judecătorești a fost independența executorilor judecătorești precum și tergiversarea de către Ministerul Justiției a adoptării unor acte normative care să faciliteze activitatea profesiei.

Unul din scopurile monitorizării, efectuate de către Asociația Promo-LEX și AGER, a fost și observarea modului de desfășurare a ședințelor de judecată din punct de vedere procesual, după monitorizarea în total a 1800 de ședințe, o dinamică pozitivă se atestă la capitolul solemnității ședințelor. Un alt mecanism de testare au fost sondajele de satisfacție, după analiza a 2643 de sondaje de satisfacție a participanților la proces, care au vizat elementele unui proces echitabil, și aici fiind atestată o evoluție pozitivă.

Conferința a fost evenimentul de finalizare a proiectului „Monitorizarea reformei sectorului justiției pentru sporirea responsabilității Guvernului”, implementat de către Asociația Promo-LEX și Asociația pentru Guvernare Eficientă și Responsabilă în perioada 19 septembrie 2012- 18 septembrie 2014. Proiectul a fost realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Proiectul a fost co-finanțat de Fundația Est-Europeană, din resursele acordate de Guvernul Suediei prin intermediul Agenției Suedeze pentru Dezvoltare și Cooperare Internațională (Sida) și Ministerul Afacerilor Externe al Danemarcei/DANIDA.

Pentru mai multe detalii, contactați: Carolina Bondarciuc,
Ofițer de presă: GSM 069637849,
Tel/Fax (+373 22) 450024, e-mail pr@promolex.md